

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי **משה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי **חיים פינטו** זיע"א

פרשת
לך לך
י"א חשוון
תשע"ט
943

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

5:48 | 5:34 | 5:42 | 5:27 **הדלקת נרות**

6:40 | 6:38 | 6:40 | 6:38 **מוצאי שבת**

7:18 | 7:15 | 7:15 | 7:18 **רבינו תם**

משכיל לדוד

כל מעשיך יהיו לשם שמים

לא ייקח ממלחמה זו טובת הנאה, ואפילו הקטנה ביותר כשרוך, כי את המלחמה הזו ערך רק למען שם ה'. אבל לדברים שלו באופן פרטי בטח בה' והלך אחריו לפי מה שהולך אותו ה'. ואף כשאמר לו ה' - "לך לך וכו' אל הארץ אשר אראך" (שם יב, א) ומיד בהגיעו לשם נהיה רעב בארץ, בטח בה' ללא עוררין.

אדם רגיל היה מתרעם וטוען על ה', לאיזו ארץ אמרת לי ללכת, לארץ שיש בה רעב. אבל אברהם שתק והלך אחרי מה שאמר לו ה' - לך רד מצרימה, כי את כל כולו העמיד רק לרשות ה' ולא חשב על צרכיו הפרטיים כלל. מוסר השכל גדול יש ללמוד מכך, שאל לנו לחשוב על עצמנו וצרכינו, אלא רק על שם ה'.

במדינת ונצואלה שבדרום אמריקה, תוקפות לעתים את המדינה סופות גשמים נוראיות הגובות נפשות רוב, על ידי שסוחפות עימם אנשים. לפני זמן מה נספו מסופות אלו אלפי בני אדם. וגם אני בעצמי היה לי נס מגשמים אלו, שהתאכסנתי שם אצל בעל בית אחד, וביום שהייתי אמור לטוס לביתי בצרפת, ביקשתי מהמארח שלי לצאת שש שעות קודם הטיסה לשדה התעופה. ובתחילה מארחי סירב ואמר שאין צורך לצאת כל כך מוקדם, שהרי הטיסה יוצאת רק בעוד שש שעות, אלא שמשוהו בהרגשתי דחף אותי לצאת מוקדם. לבסוף נתרצה המארח שלי ואכן נסענו מוקדם. וממש רבע שעה אחרי שנכנסנו לשדה התעופה התחיל לרדת גשם זלעפות בליווי רוחות, והסופה הנוראה הזו חוללה הרס וחורבן, חוררה את הכבישים וניקבה את הדרכים. ואם לא היינו יוצאים מיד לשדה התעופה, לא הייתי יכול לטוס עד שבועיים לאחר מכן, בגלל שהכבישים נחרבו וביטלו את הטיסות.

לפני זמן מה שח לי יהודי ממדינה זו, שפעמיים ניצל בנס מהסופות הללו. פעם אחת היה ברכבו והחלה הסופה הזו, וכבר שברה את שמשות הרכב, ומסתבר שהיה מוצא שם את קברו, אלא שלפתע כאילו יד נעלמה פתחה את דלת המכונית והאיש יצא וניצל. ופעם שנייה גם היה במכוניתו, ושוב החלה הסופה הזו לשבר הרים ולפרק סלעים, וממש בנס נפל עם רכבו לתוך בור בכביש, ושם מצא לו את מחסהו מפני הסופה וניצל.

שאלתי את אותו יהודי האם הוא מניח תפילין, ואמר לי - הייתי מניח אבל כבר הפסקתי.

אמרתי לו; כבר פעמיים ניצלת בנס, האם אתה לא רואה בזה איתות משמים שעליך להתחזק. הרי את המכונית כבר תיקנת, מה עם תיקון עצמך?

וזהו אדם החושב רק על צרכיו ולא על רצון ה', שכשניצל שמח בהצלחתו, אבל לא חושב שצריך לתת להקב"ה תמורה כתודה. וזהו הלימוד המוסר וההדרכה שהדריכו אותנו האבות הקדושים להתחזק במסירות נפש בכל הנוגע לכבוד שמים, אבל מה שנוגע לצרכי האדם עצמו צריך שיהיה לו בטחון בהקב"ה ולא יעשה מהם עיקר.

"ויהי כבוא אברם מצרימה ויראו המצרים את האשה כי יפה היא מאוד. ויראו אתה שרי פרעה ויהללו אתה אל פרעה ותקח האשה בית פרעה" (בראשית יב, יד-טו)

כשמגיעים לפרשיות הללו, אשר בהן התורה מספרת על חייהם ודרכם של האבות הקדושים, על ידי התבוננות במעשיהם ניתן לדעת מהי התנהגות על פי רצונו יתברך, שישתדל כל יהודי בכל דור ודור לצעוד בנתיביה. כל הצלחת האדם טמונה ברצונו האמיתי לדעת בבהירות מהו תכליתו בעולמו. רואים שאין מציאות בעולם שאין לה מטרה מסוימת. תפקיד היהודי להתעלות בעבודת ה' כתינוק שנולד וגדל מיום ליום עד שנעשה עצמאי.

ועתה מובן מדוע בספר בראשית מפורטים חיי האבות הקדושים, ולא ביאור המצוות עצמן, יש בכך רמז לאדם, שהחובה המוטלת עליו היא, ללמוד ממעשי אבותיו בכדי שיהיה ראוי לקיים המצוות. כמו שכתוב בפרקי אבות (פ"ג, מ"ז) "אם אין תורה אין דרך ארץ ואם אין דרך ארץ אין תורה", מכאן שאין התורה מתקיימת אלא בכלי קיבול ראוי. התורה נמשלה למים המצריכים כלי קיבול, וכלי זה נוצר באדם ע"י מידות טובות ודרך ארץ.

לכאורה קשה, הרי אברהם אבינו ע"ה נלחם בגיבורים אשר בארץ, לא חת ולא זע מפני איש. נמרוד עשה עצמו לאלוה וכל העולם יראו מפניו, וכשהיה נמרוד מהלך היו אפילו החיות בורחים ממנו, משום שלבש את בגדי אדם הראשון שהיו מצוירים בו ציורי החיות (פרקי דר"א כד). ואילו אברהם לא נרתע ממנו, וכאשר שמע ששבו את בן דודו לוט, יצא להילחם עם הארבעה מלכים פנים אל פנים, הוא לבדו עם אליעזר משרתו. וכמו שכתוב "ויהי בימי אמרפל מלך שנער וכו' ויקחו את לוט ואת רכושו וכו' וישמע אברם כי נשבה אחיו וירק את חניכיו וכו'" (שם יד, א) ופירש רש"י שאמרפל זהו נמרוד, שעשה מלחמה עם עוד שלשה מלכים.

אם כן אברהם שהייתה בו תעוזה כזו להילחם לבדו נגד הגיבור נמרוד, וכי לא יכול היה להילחם נגד פרעה במצרים ולקחת את אשתו בחזרה. וכן כאשר אבימלך לקח את שרה, אברהם רק התפלל ולא נלחם עמו להשיבה אליו. ומדוע לא נלחם איתם לשחרר את אשתו.

ונראה לבאר, שהנה אברהם אמר על עצמו (בראשית יח, כז) "ואנכי עפר ואפר". כלומר, שכלפי עצמו היה בטל וכעפר נדמה בעיניו, ועל כן לצרכי עצמו ומשפחתו ואפילו אשתו לא הרגיש את עצמו כלל, ורק השליך על ה' יתבו, וכשנעשה לו עוול נשא אל ה' תפילה, אבל להילחם לא ראה את עצמו ראוי. אולם בשעה שהיה חילול השם בעולם, ונמרוד ששמו מעיד על מעשיו, שהמריד את העולם נגד הקב"ה, שובה את בן דודו לוט, ויש בזה חילול השם, יוצא אברהם מגדרו המתבטל, ונלחם לבדו עם אליעזר עבדו נגד הגיבורים ומנצחם.

ובאמת לעצמו לא לקח שום טובת הנאה מהמלחמה, וכמו שכתוב שאמר לו מלך סדום "תן לי הנפש והרכוש קח לך" (שם יד, כא) ונשבע אברהם "אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך" (שם יד, כג) כלומר, שבשום אופן

הילולא דצדיקא

- יא - רחל אמנו ע"ה
- יב - רבי יהודה צדקה ראש ישיבת 'פורת יוסף'
- יג - רבי חיים יעקב ועקנין
- יד - רבי אברהם אלימלך הי"ד האדמו"ר מקרלין סטולין
- טו. רבי לייב בעל הייסורים
- טז. רבי אלעזר מנחם מן שך
- טז. כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א
- יז. רבי בנימין זאב חשין

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר
הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

תמונת ה' ביט

סיפור נורא זה התרחש בחודש כסלו תש"ס בליאון שבצרפת.

ר' יצחק מצליח ז"ל, יהודי זקן ירא שמים אשר היה מקורב מאד לשושלת פינטו המעטירה, חלה ל"ע במחלה הנוראה, וכיון שהמחלה פגעה בו בצורה קשה מאד - הפך למשותק בכל חלקי גופו.

בני המשפחה הדואגים ביקשו ממני שאבוא לבקרו בבית החולים, ואני נענית לבקשתם והלכתי לבקרו.

בבית החולים עודדתי את האיש, חיזקתי אותו באמונה ואף ביקשתי ממנו שיתאמץ ויאכל משוה. ר' יצחק, שהפעולה הייתה לו קשה, השתדל לעשות כדבריי ובלבד שלא לסרב לי, ואכל דבר קטן.

לצערי הרב, לאחר כמה ימים המחלה גברה על גופו החלש והוא נפטר לבית עולמו.

כאשר חזרתי ממרוקו לצרפת הלכתי מיד לבית הנפטר ושם בניו סיפרו לי סיפור מדהים:

בביתו של ר' מצליח ז"ל ניצבת על הקיר תמונה גדולה של הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א, ועל הקיר ממול תלויה תמונה קטנה בו נראה אבי המשפחה ר' יצחק מצליח.

ביום שני בבוקר, כאשר אחד מבניו של הנפטר התעורר, הוא ראה לנגד עיניו דבר מופלא; תמונתו של הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א החלה לפתע לשנות את צורתה ואת מקומה ונעמדה על מקום התמונה של אביו, ר' יצחק מצליח ז"ל. כלומר, במקום התמונה של האבא נראתה לפתע תמונתו של הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א.

כשראה זאת הבן - נבהל מאד, ומיד קרא לאחיו ושאל אותו האם גם הוא מבחין בשינוי שקרה לתמונות. אחיו הבחין מיד בשינוי המפלא, ושאל כיצד קרה הדבר? שני האחים חשבו בליבם שבודאי עיניהם

מטעות אותם בשל כך שבימים האחרונים היו מרוכזים באביהם המנוח ז"ל. אך כשנכנסו שאר האחים לחדר - התפלאו אף הם למראה השינוי המוזר, לפיו תמונת הצדיק תפסה את מקום תמונת האב, ועוד יותר התפלאו לראות שלאחר זמן מה שבה תמונת הצדיק ונראתה במקומה הראשון.

כאשר שמעתי את סיפורם המשונה של הבנים קראתי לקרוב משפחה ששהה באותו ערב בבית הנפטר, שהכרתי אותו וידעתי שהוא אינו מאמין בקלות למעשים כאלו, ושאלתי אותו - האם נכונים דברי האחים?

והאיש ענה לי: "כבוד הרב, אני איש מדע, ואיני נוטה להאמין בקלות לכל דבר. אם היו הבנים רק מספרים לי על כך - בודאי לא הייתי מאמין, והייתי חושב שהשתבשה דעתם, אבל גם אני ראיתי את הפלא הזה בעיניי ממש! ובנוסף, לאחר זמן מה ראינו בעינינו כיצד תמונת הצדיק נהפכה שוב וחזרה למקומה הראשון בקיר שמול תמונת הנפטר!"

סיפור זה הפליא את כל הנוכחים במקום, ובני המשפחה ביקשו להבין מהי משמעות הפלא, לפיכך השבתי להם: "אין זאת אלא סימן משמים להוכיח ולהראות לכם שהקב"ה הוא הבורא, הוא היוצר כל, ובידו החליף בין התמונות.

ועליכם מוטלת החובה לקחת דבר זה אל לבכם, ולשוב בתשובה לאביכם שבשמים."

אחר הוספתי ואמרתי לבנים: "בנוסף, אביכם ז"ל היה ידוע באמונת החכמים הגדולה שהייתה בו כל ימי חייו, ייתכן שאף היה לו קשר מיוחד וקירבה גדולה לצדיק רבי חיים פינטו זיע"א ולפיכך הגיע הצדיק ללוותו בדרכו האחרונה."

סיפור זה התפרסם במהירות רבה בקרב כל תושבי העיר, ולימד ברבים על גודל האמונה בצדיקים ובכוחם.

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "למה תאמר יעקב" (ישעיה מ, מא)

הקשר לפרשה: בהפטרה מדובר על אברהם במלחמתו עם ארבעת

המלכים, ככתוב: "מי העיר ממזרח צדק וקראהו לרגלו יתן לפניו גוים"

וגו, ומלחמה זו מתוארת בפרשתנו.

נצור לשונך

ולא יוציא שקר מפיו

תולה ארץ על בלימה

מה ישיב אדם אם שואלים אותו "מה דיבר פלוני עלי?"

אם יש לו עצה להשיבו, באופן שלא יהיה שקר גמור וגם לא יהיה רכילות, ישיב לו באופן זה, ולא יוציא שקר מפיו. ואם הוא מבין, שחברו לא יקבל זה לתשובה, מתר לומר שקר גמור מפני השלום, אבל לא ישבע, חס ושלום, לשקר בשביל זה.

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

האמת מתגלה ברגע אחד

"שובי אל גברתך והתעני תחת ידיה" (בראשית טז, ט)

מפורסמת היא תמיהתו של רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל, על הדו שיח שהתנהל בין המלאך להגר: המלאך שואל את הגר מפני מה את בורחת? והיא עונה: "מפני שרי גברתי". ומה עונה לה המלאך, "שובי אל גברתך והתעני תחת ידיה".

וכי כך עונים, הרי זה סיבת בריחתה משום שעניתה אותה?

רבי יוסף ברגר שליט"א בעל ה'פנינים' ביאר בדרך מקורית על פי המעשה שמסופר על הגה"ק בעל ה'נודע ביהודה' זצ"ל, בדין תורה שבא לפניו.

וכך היה מעשה: יום אחד התייצבו לפני ה'נודע ביהודה' שני אנשים, האחד לבוש בבגדי 'גביר' והשני לבוש בבגדי 'עני', וטען האדם הלבוש בבגדי העני, כי הוא בעצם ה'גביר', ואילו הוא הלבוש בבגדי ה'גביר', הוא סה"כ העגלון שהוא שכר בכדי לקחתו לעיר הקרובה, אך באמצע הנסיעה קם עליו העגלון והכריחו להפשיט את בגדיו - בגדי ה'גביר', והוא לבשם, ואילו לו הוא ציווה ללבוש את בגדיו המרופטים.

כוונתו בכך היתה, להשתלט על הסוס והעגלה ועל כל הכסף המצוי בה, ולטעון שהכל הם רכושו הפרטי, והראיה היא, שהנה, הוא לבוש בבגדי ה'עשיר' ואילו השני לבוש בבגדי ה'עני'...

חך הנודע ביהודה בדעתו לכמה רגעים, לפתע פנה אליהם ואמר: בואו אלי מחר בבוקר ואדע מה לפסוק על פי דין תורה.

בינתיים ציווה הנודע ביהודה למשמשו, כי למחרת, עם הכנסתם לחדר ההמתנה, ישהה אותם שם במשך שעות ארוכות, ורק כשיצווה עליו, אז יכניסם.

וכך הווה, למחרת מגיעים שניהם בשעה היעודה, והמשמש מורה להם לחכות, וכך עוברת לה שעה ועוד שעה מתוך עצבים מרוטים... ואז אחרי שכבר פקעה סבלנותם פתח הרב את הדלת ואמר: "כנס העגלון..."

כמובן, מי נכנס? אותו מתחזה בבגדי העשיר שהיה בעצם אותו עגלון שניסה לשדוד את העשיר...

חכמת הרב היתה, לתת לו הרבה זמן שיתבטל וישתעמם, ואז בפתע כשיקרא "כנס העגלון", מרוב רגילות שכך תמיד קוראים לו, הוא יכנס ולא יצליח להתחזות גם בפניו...

ויתכן שדבר מעין זה עשה המלאך להגר, כי הויכוח בין שרה להגר נסב על כך, שהגר טענה שאינה שפחה יותר, עקב נישואיה לאברהם, והיא לא חייבת יותר לעבוד, כנגדה טענה שרה שהיא עדיין שפחה וחייבת בעבודות. אברהם פסק כשרה והגר ברח. ואז בא המלאך ואומר לה בפתאומיות: "הגר שפחת שרי אי מזה באת ואנא תלכתי?" ואז מיד ענתה הגר מתוך רגילות: "מפני שרי גברתי אנוכי בורחת!"

ואז גילתה את האמת למפרע מה תפקידה ומעמדה בבית שרה...

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

לוט הרגיש שייכות לאנשי סדום ולמעשיהם

סיפור היפרדות אברהם מלוט מהווה מסר עמוק עד מאוד בעבודת ה'. הרי מבחינה מסוימת לוט היה צדיק ובעל אמונה. כפי שרואים שלא גילה למצרים ששרה אמנו היא אשת אברהם, אף על פי שהיה יכול להתעשר מכך. ולכאורה, גם כשלוט הניח לרועי צאנו לרעות בשדות זרים הייתה לו סיבה מוצדקת לדבר, שהרי הוא יורשו היחיד של אברהם אבינו שהיה עריי, ולכן כל נכסיו שייכים לו ושדות אלו בכללם.

אברהם אבינו ודאי שלא אמר ללוט שהוא יירש את הארץ, שהרי ידע שזכה לזרע כהבטחתו של הקב"ה אליו (בראשית יב, ב) "ואעשך לגוי גדול", וגם רמז לו בציווי "לך לך" שהוא בגמטריא מאה, להולדת בנו בהיותו בן מאה. אלא אברהם גילה לאנשיו המלווים אותו, כי ציווי ה' הוא ללכת אל הארץ הזאת כמו שכתוב (שם פס' א) "אל הארץ אשר אראך", ולוט שחכם היה הבין דבר מתוך דבר. אם ה' מצווה לאברהם לעזוב את חרן לארץ אחרת סימן שמתנה היא לו, והיות שאין לאברהם בנים הבין שהוא היורש. אם כן, לא היה בכונתו של לוט לגנוב - בהניחו לרועי צאנו לרעות בשדות אחרים, אלא מתוך מחשבה שבבוא הזמן ממילא יהיו שלו.

והנה בהמשך, שוב מבחינים בהנהגת חסידותו של לוט, שהסתכן וסיכן את חיי בנותיו על ידי הכנסת המלאכים לביתו. אפילו אברהם אבינו לא קיים הכנסת אורחים בתנאים שכאלה. וחז"ל (ילקוט שמעוני רמז פ"ב) מוסיפים שנתן להם מצה - כי פסח היה, ואם קיים פסח, כנראה שגם ביטל את החמץ וקיים את כל המצוות הקשורות לפסח, כמו שלמד אצל אברהם אבינו.

ואם כן לכאורה לוט היה צדיק שמסר נפשו למען קיום המצוות, ובפרט בענין אכילת מצה בפסח שאומר עליה האר"י הקדוש, שכל המקיים את הפסח כהלכתו אין חטא בא על ידו. אם כן איך יתכן שהיה מעוניין לדור בין רשעים וגנבים כאנשי סדום ועמורה.

ונראה לבאר שהנהגה בהיפרדם, לוט פנה לכיוון סדום, עיר של רשעים וליסטים, כי שם הרגיש שייכות והתאמה בבחינת "מצא מין את מינו". וזאת, כי בכל אופן היה בו שורש מידת סדום שהוא הגזל, כי אף לפי סברתו, שהוא יירש את דודו, הוא השתמש בשדות על סמך העתיד בלבד. הנהגה זו דומה לשני בני אדם המתכוונים לשחק במשחק של הגרלה. זה שמכיר היטב את המשחק, לוקח את נכסיו של השני עוד לפני תחילת המשחק בטענה שהוא כמובן ינצח היות והשני כלל אינו יודע את כללי המשחק. וזו הייתה בעייתו של לוט.

פניני הפרשה

הברכה מגיעה למי שמשתדל

"ויברכהו ויאמר ברוך אברם לא-ל עליון" (בראשית יד, יט)

פירש הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א, בהקדם דברי המדרש שמלכי צדק נענש על אשר איחר ברכת ה', והקדים ברכת אברהם, וניטלה ממנו הכהונה.

"ואפשר שטעם שם הוא, שלקח סדר המעשה כי אברהם הוא מעצמו הכיר בוראו והשתדל באמונתו יתברך, ואליו יאות הברכה, ואחר כך ברך לה' שנתרצה בו".

"וכן ראוי לעשות. וללמד הוא בא שאין הקב"ה מתרצה אלא במי שמתרצה בו קודם. והוא אומר: ברוך אברם לא-ל עליון - שהוא הכשיר עצמו להיות עבד לא-ל עליון, ולזה ברוך הוא א-ל עליון אשר מגן צריך בידך. ודרך זה לא יוצדק אלא במבורך קודם".

בעזרת השם

"והאמין בה' ויחשבה לו צדקה" (בראשית טו, ו)

עד היכן מידת אמונה ובטחון?

במסכת מגילה (דף יח, א) מסופר, שהחכמים לא ידעו מה פירוש הפסוק "השלך על ה' יהבך", עד שסיפר רבה בר בר חנה שהלך פעם במדבר וצוררו על כתפו, משא כבד, ופגע בו ערבי ואמר לו: זרוק יהבך על גבי הגמל שלי. ומכך הבינו חז"ל את ביאור הכתוב "השלך-יהבך".

וכן מסביר רבי אהרן יוסף לוריא בעל 'עבודת פנים' את משמעות המעשה:

חכמים הסתפקו בפירוש הדברים, אם יש צורך להישען על ה' אך גם 'לסייע' לו כביכול בנשיאת המשא, או שאפשר להשליך המשא כולו עליו.

עד שלמדו ממעשה הערבי, שאמר לרבה בר בר חנה להשליך המשא כולו על גבי הגמל, מכאן שאין צורך כלל 'לסייע' כי אם לבטוח בלבד בחסדי ה'.

כשלא מבינים רמזים-מתענים

"שובי אל גברתך והתעני תחת ידיה" (בראשית טז, ט)

ונשאלת השאלה, המלאך שואל את הגר מפני מי את בורחת? והיא עונה: מפני שרי גברתי וכו'. ומה עונה לה המלאך, תשובה מוזרה: שובי אל גברתך והתעני תחת ידיה.

וכי כך עונים, הרי זה סיבת בריחתה משום שעינתה אותה?

אכן, תירץ רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל, במתק לשונו:

הרי כל סיבת בריחתה של הגר היתה בגלל מידת הגאווה שהייתה בה, שלא רצתה להיכנע לשרי גבריתה. והעצה כנגד הגאווה היא, להכיר מאין באת, ולאן אתה הולך.

והם הם דברי המלאך: "אי מזה באת ואנה תלכי".

אבל הגר לא הבינה את הרמז, היא ענתה, "מפני שרי גברתי אנכי בורחת". ולכן השיב לה המלאך, מכיוון שלא הבנת את הרמז שבשאלתי, סימן הוא, שעדיין לא למדת מאומה ממידותיה הטובות של הצדקת שרי, ולכן שובי אל גברתך והתעני...

במחשבה בדיבור ובמעשה

"ואתה את בריתי תשמר אתה וזרעך אחריו" (בראשית יז, ט)

שתי פעמים "אתה" על שום מה?

ביאר רבי שלום מבבלזא זצ"ל, לפי שנקוט בדינו שצריך לקיים כל מצוה בשלימות, היינו במחשבה בדיבור ובמעשה.

והנה במצות המילה אי אפשר כן, כי המעשה הוא בגופו של הבן, ואילו המחשבה היא במוחו של האב. רק כשיגדל הילד ויכניס גם הוא את בנו לברית, ישלים אז את חלק המחשבה שהחסיר עכשיו - ונמצא שוב בן הנוול מהול במעשה וממתין להשלמה, כשיכניס הוא את זרעו לברית, וכן חוזר חלילה.

וזה שנרמז במקרא דנו, "אתה וזרעך אחריו" בהיותכם נימולים ומלים בניכם תקיימו את המצוה בשלימות...

זכר צדיק לברכה

כ"ק מרן רבי חיים פינטו הקטן זיע"א

שמחה שלימה

בתקופת החגים ובפרט לפני חג הפסח, כאשר הוצאות המחיה גדולות יותר, לא היסס רבי חיים זיע"א להפעיל את כל כובד משקלו על העשירים, כדי שאלו יתרמו מהונם למען עניי העיר. רבי חיים פינטו זיע"א, היה עובר לפני הפסח מבית לבית, ומבקש מכל אחד ואחד שיפתח את לבו ואת כיסו לצדקה, כדי לשמח את משפחות העניים, האלמנות והיתומים בחג, כדי ששמחתם של ישראל תהיה שלימה ומכובדת.

כל מי שהרים את נדבת לבו, היה זוכה לברכותיו של הצדיק, שיצאו מפיו הקדוש וממעמקי לבו הטהור.

הלכלוך הגדול בעולם הזה - הוא הכסף

את הכסף שאסף מנדיבי הלב לצרכי הצדקה, היה נוהג רבי חיים זיע"א, לצרור בתוך מטפחת שהיתה מיוחדת לצורך מצוה זו.

לאחר צאת הכוכבים, טרם התיישב רבי חיים זיע"א ללמוד תורה, היה נוהג לכבס במים את המטפחת שבה היה צורר את כספי הצדקה.

כששאלו אותו תלמידיו לפרש הדבר, הסביר להם הצדיק את סוד הענין:

"אני מכבס את המטפחת מקליפות, ומלכלוך העולם הזה. הלכלוך הכי גדול בעולם הזה הוא הכסף, ולכן לאחר גמר נתינת הצדקה אני מכבס את המטפחת".

והדבר ידוע ומפורסם בקרב יהודי מרוקו שרבי חיים פינטו זיע"א, היה מכבס מפעם לפעם את מטפחתו שבה הוא צורר את מטבעות הכסף.

ועוד באותו ענין:

לילה אחד לא היה רבי חיים זיע"א מסוגל להירדם. מיד ירד ממיטתו, ניגש אל אשתו ושאל אותה:

"גברתי! שמא שלחת ידך בממוני?"

"כן, השיבה לו הרבנית הצדקת ע"ה: נטלתי מכספך שהיה מיוחד לעניים, כדי לרכוש לנו מצרכים לכבוד השבת".

רבי חיים זיע"א, הסביר לה בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים, כי אינו שבע רצון ממעשה זה, הוא התבטא ואמר לה: "מתוך ששלחת ידך בכסף שייחדתי לעניים, נכנס בבית ריח של לכלוך העולם הזה, ובגלל הריח הזה איני יכול לישון".

מיד נטל הצדיק את הכסף מידה, והצניע אותו לעניים.

הצדיק ניתח אותך

גדול כוחם של הצדיקים שמעשיהם הטובים ופעולותיהם עושים רושם גם לאחר הסתלקותם מעמנו. ניסים רבים נכרכו בשמו הטוב של הצדיק המלומד בניסים, ולכבודו נציין כאן אחד מני רבים, מעשה מופלא שאירע לר' דוד לוב, בזכות הצדיק רבי חיים זיע"א.

עוד בבחרותו זכה ר' דוד לוב להיות במגואדור, בשנים בהם חי שם הצדיק רבי חיים פינטו (הקטן) זיע"א, באותו בית שבו היה חי הצדיק רבי חיים פינטו (הגדול) זיע"א. ר' דוד לוב זכה להתפלל בבית הכנסת עם הצדיק זיע"א וליהנות מזיו שכירתו, ואף לשרתו מפעם לפעם.

מתוך התרגשות הוא אומר, וחוזר ואומר מפעם לפעם; "חבל שאין לי עם מי לשבת, ולספר ניסים רבים שאירעו לי בזכות הצדיק, כדי שאלו ייתבנו. שכן אני עוד בחיים, וחבל שעם ישראל לא יזכה לשמוע אותם ניסים, כדי לדעת את כוחו של הצדיק גם לאחר פטירתו". ולא עוד, הרי שידוע מאמר חכמינו ז"ל, שמי שמספר ועוסק בסיפורי צדיקים, כאילו עוסק במעשה מרכבה.

השבוע חל יום ההילולא של אחד מענקי הרוח, נצר לשושלת פינטו המפוארת שחיו ופעלו במרוקו, ה"ה הצדיק המלומד בניסים כ"ק מרן רבי חיים פינטו הקטן זיע"א. הצדיק רבי חיים זיע"א זכה וזיכה את הרבים ברוחניות ובגשמיות גם יחד, כאשר השיב את לבם של ישראל לאבינו שבשמים בחיי חיותו בעולם הזה ואף בהיותו בישיבה של מעלה.

בשבוע שבו אנו קוראים בתורה על אברהם אבינו, עמוד החדש, נרחיב את היריעה העוסקת בדמותו של הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א ונתמקד בעבודת החדש של הצדיק, שלא היתה אלא כנדבך במכלול מעשי הטובים וצדקותו המופלאה שהאיר בה ליושבי תבל.

מאות ואלפי יהודים, זכו לנגוע בכפות ידיו של הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א. חלקם כנותני צדקה, וחלקם כמקבלי הצדקה. היה זה אחד מעמודי העולם שרבי חיים זיע"א אחז בו ברמ"ח איבריו ובשס"ה גידיו גמילות חסדים.

רבי חיים זיע"א, היה ללא ספק "גומל חסדים טובים לעמו ישראל". כאשר הטיל את כל כובד משקלו, דאג ועשה רבות למען פרנסת וכלכלת העניים והנוזקים שבעירו. סדר יומו היה קבוע מידי יום ביומו. לאחר תפילת שחרית, היה יוצא לפקוד את קבר סבו, הצדיק המקובל רבי חיים הגדול זיע"א, בבית העלמין הישן, את שמו היה תמיד מזכיר בשעה שהיה מברך אנשים. וכך היה אומר למתברכים:

"זכות כבוד קדושת אבא זקני, תגן בעדכם".

לאחר מכן, היה יוצא לבית העלמין החדש, שם היה משתטח על קבר אביו הצדיק הקדוש רבי יהודה (הדאן) זיע"א, ומשם היה חוזר לעיר כשמגמת פניו אל החנויות, שם היה רוכש מצרכי מזון לעניי העיר.

על השמש היה פוקד הצדיק לגשת לבית אשה אלמנה פלונית, או משפחה מסוימת שנמנתה על קהילת הנצרכים בעיר. לזאת הורה להביא בשר ומוצרי מאפה, ולמשפחה זאת ציווה להביא פירות וירקות. כך חילק השמש במצוות הצדיק את כל המזון בין הנצרכים, ומנע חרפת רעב מעניי עירו.

רבי ניסים אביצורו סיפר, שרבי חיים זיע"א קרא לו מספר פעמים, וביקש שיתלווה אליו כדי לאסוף כספים מאנשי העיר, ולחלק אותם לצרכי צדקה. לא כל אחד זכה להתלוות לרבי חיים זיע"א באיסוף הכספים, כאשר היתה זו זכות גדולה, והוא, רבי ניסים זכה לכך.

בכל יום שישי היה רבי חיים זיע"א יוצא לאסוף מצרכי מזון, ובאותו יום הוא לא היה אוסף כסף. הסיבה לכך היתה כיון שידע הצדיק שהזמן מצומצם, והעניים לא יספיקו לקנות בכסף זה מצרכים לשבת. לכן בימי שישי הוא היה נוטל אך ורק מצרכי מזון, כך שהוא יוכל לתת אותם לעניים, לכבוד שבת קודש. לעומת זאת, בשאר ימי השבוע הוא היה אוסף כסף ונותן אותו לצדקה. דמותו וזיו פניו ההדרות של הצדיק, היתה חקוקה בלב כל יהודי ויהודי שהגיע למגואדור.

רבי חיים פינטו זיע"א היה יושב בשערי העיר, וממתין לאורחים שהגיעו מחוץ לעיר, כדי שיזכו ויטלו חלק במצות הצדקה.

והיו גם כאלה שהם היו 'מחפשים' את רבי חיים זיע"א, או שעברו לידו ככוונה תחילה, בכדי שהוא יבקש מהם סכום מסויים לצדקה. הכל ידעו והאמינו, שאם רבי חיים פינטו זיע"א ידרוש מהם כסף לצדקה והם יתנו לו, הרי זו סגולה להצלחה ויעבור עליהם יום טוב מכל הבחינות.

עובדה ידועה ומפורסמת היתה בקרב יהודי מרוקו, כי אם רבי חיים זיע"א יברך אותם עבור מה שנתנו - אותו היום יהיה יום טוב עבורם, ובאותו שבוע הם יראו ניסים ונפלאות.